

การศึกษาความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสูงศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ศิวานิตย์ ทองคำดี¹, อติชา บุตรแสนโคตร², เสาวนีย์ กองนพคุณ³, ชัยนันท์ เหมือนเพชร³,
ปจรรย์ อับดุลลาฮาซิม³, นิภา มหาธิพงษ์³ และธรรมวัฒน์ อุปวงษาพัฒน์³

Received: August 7, 2024

Revised: October 11, 2024

Accepted: October 14, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสูงศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ เก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตร จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกันยายน 2564 ระหว่างเปิดทำการหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ และสรุปหาข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์ในรูปแบบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรในเชิงบวก หลักสูตรที่มีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ครอบคลุม ทั้งในเรื่องวิชาการ และทักษะการฝึกปฏิบัติ สิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน คือ การส่งเสริมและสอดแทรกทักษะที่จำเป็นต่างๆ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะด้านสูงศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ โดยเฉพาะการฝึกทักษะ ประสบการณ์วิชาชีพในบริบทของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้านสหกิจศึกษาและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน โดยมีความต้องการและความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของหลักสูตร ให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรให้มีลักษณะเป็นผู้มีองค์ความรู้ด้านสุขภาพ โดยสามารถปรับประยุกต์ใช้ความรู้กับบริบทงานที่รับผิดชอบได้อย่างดี มีการเรียนรู้และเปิดรับสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ และเน้นให้บัณฑิตมีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและการทำงาน (Soft Skills) จากผลการศึกษาควรนำข้อมูลไปใช้เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตร การส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร และสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ: ความคิดเห็น / ความต้องการ / ความคาดหวัง / ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย /

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสูงศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ

¹ผู้รับผิดชอบบทความ: ศิวานิตย์ ทองคำดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131
E-mail: siwanit@go.buu.ac.th

¹นักวิทยาศาสตร์ สาขาสูงศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

²เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักงานคณบดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

³อาจารย์ประจำ สาขาสูงศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

The Study of the Opinions, Needs, and Expectations of Stakeholders Regarding the Bachelor of Science Program in Health Education and Health Promotion, Faculty of Public Health, Burapha University

Siwanit Thongkhamdee¹, Adisa Butsankot², Saowanee Thongnopakun³, Chaiyanan Muanphetch³, Pajaree Abdullakasim³, Nipa Maharachpong³ and Dhamawat Oupawongsawat³

Abstract

The purpose of this research is to study the opinions, needs, and expectations of stakeholders regarding the Bachelor of Science program in Health Education and Promotion. Data was collected from 30 stakeholders involved in the program using a questionnaire developed by the researcher, along with in-depth interviews conducted from July to September 2021 during the program's operation. The data was analyzed through interpretation and summarization to ascertain facts in a descriptive format.

The research findings indicate that stakeholders have a positive view of the program, which offers diverse teaching methods that encompass both academic knowledge and practical skills. A key aspect of the teaching management is the promotion and integration of various essential skills through instructional processes aimed at developing specific competencies in health education and promotion, particularly through skill training and professional experience within the context of the Eastern Special Development Zone.

Additionally, the program emphasizes the organization of cooperative education and the integration of education with work. There are specific needs and expectations regarding the desirable attributes of graduates from the program, aiming for graduates to possess health knowledge and the ability to effectively apply this knowledge in their respective work contexts. Graduates are also expected to be lifelong learners who are open to new experiences and to possess essential life and work skills (Soft Skills).

Based on the study's results, it is recommended that the information be utilized to enhance the instructional design of the program's courses, promote extracurricular activities, and establish a framework for developing the desirable characteristics of graduates in the future.

Keywords: Opinions / Needs / Expectations / Stakeholders /

Bachelor of Science Program in Health Education and Health Promotion

¹ **Corresponding Author:** Siwanit Thongkhamdee Faculty of Public Health, Burapha University 169 Long-Had Bangsaen., Saensuk, Mueang, Chonburi 20131 E-mail: siwanit@go.buu.ac.th

¹ Scientist of Health Education and Health Promotion, Faculty of Public Health, Burapha University

² General administration officer of Dean's Office, Faculty of Public Health, Burapha University

³ Lecturer of Health Education and Health Promotion, Faculty of Public Health, Burapha University

1. บทนำ

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ เดิมคือ หลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา และปรับปรุงเป็น “สาขาวิชาสุศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ” มาตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยได้พัฒนาการเรียนการสอนด้านสุศึกษาและพฤติกรรมสุขภาพ มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการปรับปรุง และพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล รวมทั้งมีการจัดปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะ โดยในรอบการปรับปรุง พ.ศ. 2559 ได้มีการพัฒนาและปรับปรุง หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องต่อพระราชบัญญัติวิชาชีพสาธารณสุข พ.ศ. 2556 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ที่กำหนดให้มีการปรับปรุงหลักสูตร ตามรอบระยะเวลา 5 ปี จึงมีการปรับปรุงหลักสูตรและเปลี่ยนชื่อเป็น “สาขาวิชาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ” ซึ่งได้พัฒนาระบบการเรียนการสอนเพื่อให้ทันยุคสมัยอย่างต่อเนื่องมาจน พ.ศ. 2564 ซึ่งครบ ระยะเวลาการปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อสอดคล้องกับ สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นในด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์ของประเทศ การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สุขภาพของประชากรไทยและสังคมโลก ที่เปลี่ยนไป ผนวกกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ยุทธศาสตร์เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) (มหาวิทยาลัยบูรพา กองแผนงาน, 2564) รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ (มคอ.1) (สภาการสาธารณสุขชุมชน, 2562) และสภาวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลง จึงได้พัฒนาและปรับปรุงเป็น หลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2564 โดยหลักสูตรมีเนื้อหารายวิชา ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะเป็นผู้ประกอบการ และทักษะ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พร้อมปรับปรุงรายวิชาและเพิ่มชั่วโมงปฏิบัติการเฉพาะด้านสุศึกษาและการ ส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งผสมผสานกับทักษะเชิงวิชาชีพสาธารณสุขชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกทักษะ ประสบการณ์วิชาชีพในบริบทของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) หลักสูตรมีการปรับแนวทางการจัด การเรียนการสอน ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้านสหกิจศึกษาและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ กับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education : CWIE) ซึ่งเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานภายหลังสำเร็จ การศึกษาภาคทฤษฎี โดยเน้นให้ผู้เรียนทำงานในสภาพจริง ฝึกการใช้ ความคิดรวบยอดหลังจากเรียนตลอดหลักสูตร และมุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะเพื่อสร้างบัณฑิตให้พร้อม สู่โลกแห่งการทำงาน โดยได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขของภาครัฐ อันประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงานด้านสาธารณสุขอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อม ส่งเสริมให้นิสิตมีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มาใช้เป็นเครื่องมือในการ ดำเนินงานสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่าการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดได้นั้น รายวิชาต่างๆ ต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ผู้วิจัยจึงตระหนักในความสำคัญ

ดังกล่าวและเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการวิจัยที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นศูนย์กลาง ไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตร เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ตรงจุดและตรงความต้องการของตลาด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ และทักษะที่เหมาะสมต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนต้องมีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอย่างมีระบบ ผู้วิจัยจึงจัดทำวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็น ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา และหลักสูตรให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตรอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 ตัวแปรตาม คือ แนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งหมายถึง แนวทาง องค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรปัจจุบันในแต่ละปีการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ ตามปรัชญา วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร และสอดคล้องกับความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตร

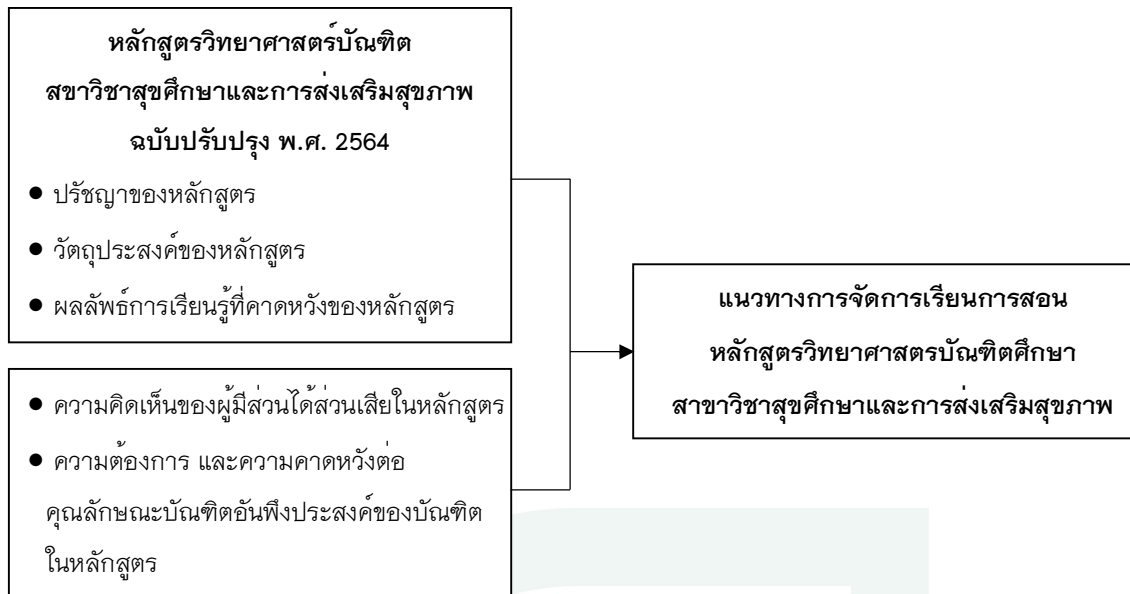
3.2 ตัวแปรต้นประกอบด้วย

3.2.1 หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2564 ประกอบด้วย ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

3.2.2 ความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตร

1) **ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตร** ประกอบด้วย ผู้ประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า และนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ชั้นปีที่ 1 – 4

2) **ความต้องการ และความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของบัณฑิตในหลักสูตร** ประกอบด้วย ผู้ประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ผู้ใช้บัณฑิต

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 รูปแบบการศึกษา

การศึกษาความคิดเห็น ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็น ความต้องการ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนา ประเมิน และปรับปรุงแนวทางการเรียนการสอนในหลักสูตร ศึกษาจากการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview)

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วย ผู้ประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ผู้ใช้บัณฑิต และศิษย์เก่า จำแนกตามบริบทการทำงาน ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงานเอกชนทางด้าน และนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ ชั้นปีที่ 1 – 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร จำนวน 30 คน ซึ่งประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ จำนวน 5 คน

2) ผู้ใช้บัณฑิต จำแนกตามบริบทการทำงาน ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงานเอกชนทางด้านสุขภาพ จำนวน 5 คน
3) ศิษย์เก่า จำแนกตามบริบทการทำงาน ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงานเอกชนทางด้านสุขภาพ จำนวน 10 คน
และ 4) นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ชั้นปีที่ 1 – 4 จำนวน 10 คน

การได้มาซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะดำเนินการประสานงานและเชิญชวนกลุ่มตัวอย่างให้เข้าร่วมโครงการวิจัย โดยการให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้วิจัยเป็นผู้เชิญชวนและชี้แจงในเบื้องต้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเคารพต่อความเป็นส่วนตัว ไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความอึดอัดใจ ลำบากใจ และให้อิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมหรือปฏิเสธไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยของผู้วิจัยได้อย่างเต็มที่

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีบางส่วนมีการปรับปรุงจากรายงานความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา (มหาวิทยาลัยบูรพา กองแผนงาน, 2563) และพัฒนาเครื่องมือขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยศึกษาทฤษฎี แนวคิดและหลักการเอกสารตำรา หนังสือ วารสารกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ต่อแนวทางการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564 ตามปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ของนายจ้างและผู้ประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และแบบสัมภาษณ์ของบัณฑิตและศิษย์เก่า โดยมีประเด็นดังนี้ 1) ความคิดเห็นและทิศทางการเป็นไปด้านหลักสูตร 2) ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร 3) ความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร ในขณะที่แบบสัมภาษณ์ของศิษย์ปัจจุบัน มีประเด็นดังนี้ 1) ความคิดเห็นต่อหลักสูตรปัจจุบัน 2) ความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนในหลักสูตรปัจจุบัน และ 3) ความคาดหวังต่อหลักสูตรในอนาคต โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) นั้นเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัย (methodology) ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญ (keywords) มาใช้ประกอบในการขึ้นาคำสัมภาษณ์

ตรวจสอบเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ให้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและความมุ่งหมายของการวิจัย หลังจากที่ได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับ

นิยามศัพท์เฉพาะ และความมุ่งหมายของการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ผู้ใช้บัณฑิตศิษย์เก่า และนิสิตปัจจุบันทั้งหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในแต่ละบริบทแตกต่างกันออกไป โดยคำนึงถึงความปลอดภัยตามรูปแบบชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยจะดำเนินการทาบทาม/เชิญชวนกลุ่มตัวอย่างให้เข้าร่วมโครงการวิจัย โดยการให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้วิจัยเป็นผู้เชิญชวนและชี้แจงในเบื้องต้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเคารพต่อความเป็นส่วนตัว ไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความอึดอัดใจ ลำบากใจ และให้อิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมหรือปฏิเสธไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยของผู้วิจัยได้อย่างเต็มที่

4.2 หลังจากกลุ่มเป้าหมายมีการตกลงเข้าร่วมโครงการวิจัยในเบื้องต้น ผู้วิจัยจะนำหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตรวบรวมข้อมูลจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อกลุ่มเป้าหมาย โดยแจ้งวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายอีกครั้ง

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย โดยนำเสนอแบบสัมภาษณ์ และทำการนัดหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์ตามช่องทางที่กลุ่มเป้าหมายสะดวก โดยไม่รบกวนเวลาส่วนตัวหรือเวลาของการเรียน/ทำงานของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งใช้เวลาในการสัมภาษณ์ไม่เกิน 30 นาที โดยมีช่องทางการสัมภาษณ์ ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบบุคคลต่อบุคคล การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์ผ่านช่องทางการออนไลน์อื่นๆ (Line, Google Meet, Zoom) โดยการจัดทำหนังสือราชการไปยังหน่วยงานและช่องทางของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามบริบทต่างๆ เพื่อเชิญชวน และไม่เป็นการเจาะจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย เมื่อกลุ่มเป้าหมายยินดีเข้าร่วมวิจัยจะทำการลงนามหนังสือยินดียินยอมและสมัครใจเข้าร่วมการศึกษาวิจัย การสัมภาษณ์ดังกล่าวจะมีการบันทึกการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะแจ้งและขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายทุกครั้งก่อนการสัมภาษณ์ หากกลุ่มเป้าหมายไม่สะดวกหรือมีความไม่สบายใจในการบันทึกการสัมภาษณ์หรือให้ข้อมูล กลุ่มเป้าหมายสามารถละเว้นการตอบข้อคำถาม หรือหยุดการให้ข้อมูลผู้วิจัยได้ทันที

4.4 เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนตามที่กำหนด จึงนำไปวิเคราะห์หาความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) นำมาสังเคราะห์และสรุปผล ซึ่งผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองอย่างละเอียดทุกขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic induction) จึงเป็นการนำข้อมูลที่ได้

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาตีความ และสรุปหาข้อเท็จจริง ดังนั้นการเขียนรายงานผลการวิจัย จึงเขียนสรุปเป็นภาพรวม ทั้ง 30 คน โดยแยกตามบริบทของกลุ่มเป้าหมาย เปรียบเทียบและหาความสอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ในรูปแบบการบรรยาย

4.6 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ดำเนินการภายหลังได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชุด 2 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) เลขที่ IRB2-084/2564 โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนต้องเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจเท่านั้น และต้องได้รับความยินยอมจากตัวผู้เข้าร่วมวิจัย โดยผู้วิจัยได้อธิบายข้อความในเอกสารให้เข้าใจ กลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยได้ลงนามไว้เป็นหลักฐานโดยการลงนามยินยอมในแบบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (informed consent) ในการตอบแบบสอบถามผู้ตอบไม่ต้องใส่ชื่อ สกุลจริง แต่จะใช้รหัสแทนตัวเท่านั้น

5. ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้แยกการนำเสนอเป็น 3 ส่วน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

5.1 ความคิดเห็นและทิศทางความเป็นไปด้านหลักสูตรของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตร สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์นายจ้างและผู้ประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ บัณฑิตและศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบัน ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

5.1.1 นายจ้างและผู้ประกอบอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็น สอดคล้องกันว่า หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ เป็นหลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดทำโครงการและการประเมินผลโครงการ การทำวิจัย การผลิตและพัฒนาสื่อสาธารณสุขหรือนวัตกรรม การบำบัดรักษาโรคเบื้องต้น อีกทั้งมีทักษะที่เหมาะสมกับงาน เช่น ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการสื่อสาร และความอ่อนน้อมถ่อมตน ทำให้บัณฑิตสามารถปรับตัวและเกิดการเรียนรู้ได้ดี เมื่อมีการทำงานที่มีบริบทที่แตกต่างกัน

5.1.2 บัณฑิตและศิษย์เก่า

ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ เป็นหลักสูตรที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในเนื้อหาวิชาเรียน การจัดทำโครงการส่งเสริมทักษะต่างๆ ในหลักสูตรสม่ำเสมอ อีกทั้งยังเป็นหลักสูตรที่ไม่ได้สอนแค่ในวิชาเรียน แต่ยังอบรมไปจนถึงการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอยู่ร่วมกับคนในชุมชน การฝึกทักษะการสื่อสาร

การใช้เทคโนโลยี และยังสอนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ยังคงเป็นที่ต้องการของตลาด และมีความโดดเด่นที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว โดยเป็นหลักสูตรทางด้านสุขภาพที่ยังคงมีความจำเป็นและสำคัญกับความเป็นไปของโลกปัจจุบัน

5.1.3 คิษย์ปัจจุบัน

ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ เป็นหลักสูตรได้รับการดูแลจากคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ได้ดีมาก โดยมีการติดตามหรือประชาสัมพันธ์ และซักถามเรื่องราวต่างๆ ได้ โดยตัวแทนชั้นปีที่ 1 และ 2 พบว่า มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน คือ ยังไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรเท่าที่ควร ในด้านการทำงาน มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ สามารถทำงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การทำงานร่วมกับชุมชน และงานด้านสาธารณสุขอื่นๆ ซึ่งนิสิตปัจจุบันมีทั้งคนที่รู้เปรียบเทียบกับ และไม่เปรียบตนเองกับสาขา หรือสถาบันอื่น โดยเรื่องที่เปรียบเทียบจะเป็นเรื่องความต้องการในสายอาชีพ และเงินเดือน

5.2 ความต้องการและความจำเป็นของหลักสูตรต่อแนวทางการจัดการเรียนการสอนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตรสาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย นายจ้าง และผู้ประกอบการอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ บัณฑิตและคิษย์เก่า และคิษย์ปัจจุบัน ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

5.2.1 นายจ้างและผู้ประกอบการอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ยังคงเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ประเทศมีการตื่นตัวและเล็งเห็นความสำคัญของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านสาธารณสุข อีกทั้งบัณฑิต/คิษย์เก่า ยังมีความรู้ความสามารถในด้านที่หลากหลาย เช่น การจัดทำโครงการ การทำวิจัย การผลิตและพัฒนาสื่อสาธารณสุขหรือนวัตกรรม มีทักษะที่เหมาะสมกับงาน เช่น ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น โดยในเรื่องการเรียนการสอนของหลักสูตรควรเน้นให้มีการฝึกปฏิบัติและฝึกจากประสบการณ์จริงยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยเน้นเนื้อหาทางด้าน การฝึกปฏิบัติในชุมชน ระบาดวิทยา การสืบสวนสอบสวนโรค และตามแผนนโยบายสุขภาพของรัฐ นอกจากนี้ยังเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ การฝึกทักษะการสื่อสาร

5.2.2 บัณฑิตและคิษย์เก่า

ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ เป็นหลักสูตรที่สามารถนำรายวิชาที่เรียนมาในหลักสูตรได้ใช้เกือบทั้งหมด มีความเป็นวิชาการ งานวิจัย โดดเด่นด้านเทคโนโลยีและการผลิตสื่อ มีความสามารถในการผลิตสื่อที่สร้างสรรค์ได้ โดยมีความต้องการเพิ่มเติมความรู้ที่จำเพาะเจาะจงในบริบทที่ต่างกัน

ตามรูปแบบการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการฝึกทักษะการปฏิบัติที่เพิ่มขึ้น หรือองค์ความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการให้ทันสถานการณ์โลกในปัจจุบัน

5.2.3 คิษย์ปัจจุบัน (ความต้องการในการปรับปรุงการเรียนการสอนในหลักสูตรปัจจุบัน)

ความต้องการและความจำเป็นของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นในการปรับปรุงการเรียนการสอนในหลักสูตรปัจจุบันแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชาในหลักสูตร พบว่า นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตร พ.ศ. 2559 มีความต้องการปรับปรุงรายวิชา หน่วยกิต และแผนการเรียน เพื่อให้มีสัดส่วนที่พอดี และให้นิสิตมีการเรียนการสอนไม่มากเกินไปและไม่หนักไปทางใดทางหนึ่ง ในขณะที่หลักสูตร พ.ศ. 2564 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตร พ.ศ. 2559 หลักสูตรที่นิสิตกำลังศึกษามีรายวิชา หน่วยกิต และแผนการเรียนที่ดีกว่า แต่เนื่องจากเปิดเป็นปีการศึกษาที่ 1 จึงยังไม่สามารถให้ข้อมูลในรายวิชาเฉพาะทางสาขาได้

2) ด้านรูปแบบการเรียนการสอนในหลักสูตร พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 มีความต้องการที่จะเรียนในที่ตั้ง เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อโคโรนา 2019 ทำให้ต้องเรียนออนไลน์มาตลอด หรือหากสอนออนไลน์ก็อยากเรียนโดยการสอนผ่านระบบ Meeting ไม่ใช่วีดิโออัดสอน โดยในส่วนของการสอนรายวิชาร่วมที่มีผู้สอนหลายท่าน นิสิตต้องการให้มีมาตรฐานการสอนที่เหมือนกัน มีการชี้แจงการเรียนการสอนและเกณฑ์ต่างๆ ก่อนเริ่มเรียน และให้อาจารย์ผู้สอนยึดถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะวิชาด้านการวิจัย

3) ในด้านสิ่งสนับสนุนผู้เรียนในหลักสูตร พบว่า นิสิตมีความต้องการในการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ หรือลดค่าเล่าเรียน ในส่วนอื่นๆ มองว่า อยากให้มีการจัดโครงการเพื่อเสริมสร้างทักษะในวิชาเรียนต่างๆ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในอนาคต

4) ในด้านการบริหารหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร พบว่า นิสิตรับรู้และมองว่าการบริหารหลักสูตรมีความพอเพียงแล้ว โดยหลักสูตรมีการบริหารจัดการแผนการเรียน หรือมีการแก้ปัญหาในหลักสูตรได้ดี

5.3 ความคาดหวังต่อหลักสูตรในอนาคตและคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย นายจ้าง และผู้ประกอบการอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ บัณฑิตและศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบัน ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

5.3.1 นายจ้างและผู้ประกอบการอาชีพทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นของทิศทางของคุณสมบัติและความคาดหวังต่อบัณฑิตและผู้สำเร็จการศึกษาในอนาคตของหลักสูตรว่า ต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ มีความกระตือรือร้นในการค้นหาความรู้ใหม่ๆ มีทักษะการแก้ปัญหาและปรับประยุกต์งาน

ของตนเองได้ สามารถทำงานตามขอบริบทพื้นที่ได้ มีบุคลิกภาพที่ดี มีมารยาท มีการวางตัวที่ดี มีการสื่อสารและทักษะการทำงานเป็นทีมที่ดี มีจิตอาสา เมื่อเปรียบเทียบกับสายงานอื่น จะมีความโดดเด่นทางวิชาการ การวางแผนโครงการและประเมินผล การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ในความต้องการสนับสนุน มีความต้องการในการทำความร่วมมือ (MOU) การจัดประชุมวิชาการ และการจัดอบรมที่เกี่ยวข้องกับสายงานต่างๆ

5.3.2 พันธิตและศิษย์เก่า

ทิศทางการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความเห็นสอดคล้องกันในประเด็นของทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณสมบัติรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทฤษฎี ความรู้ทางด้านสุขภาพที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในบริบทใด ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี เนื่องจากงานสุศึกษาและสาธารณสุขเป็นงานที่ต้องอยู่กับชุมชน ทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์จึงมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมสุขภาพให้ประชาชน หรือแม้แต่ในด้านความประพฤติส่วนบุคคลก็ควร มีทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีนิสัยอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคาราวะ การมีระเบียบวินัย สิ่งสำคัญคือ การรู้จักเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ไม่ปิดกั้นความรู้ตนเอง เป็นคนที่รู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นคุณสมบัติที่หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ล้วนต้องการ

5.3.3 นิสิตปัจจุบัน (ความคาดหวังต่อหลักสูตรในอนาคต)

ทิศทางการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความเห็นต่อหลักสูตรในอนาคตแต่ละด้าน ดังนี้

1) **ด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชาในหลักสูตร** พบว่า นิสิตคาดหวังให้หลักสูตรฯ ในอนาคตมีการปรับแผนการเรียนให้เหมาะสม มีการเรียนที่พอเหมาะพอดี ไม่มากเกินไป และคัดสรรเฉพาะวิชาที่มีความจำเป็นและได้ใช้ให้เกิดประโยชน์จริงในอนาคต

2) **ด้านรูปแบบการเรียนการสอนในหลักสูตร** พบว่า นิสิตคาดหวังให้หลักสูตรฯ เน้นวิชาการฝึกปฏิบัติ มีการจัดโครงการอบรมเสริมทักษะต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และมีเกณฑ์มาตรฐานในรายวิชาสอนที่มีการสอนร่วมกัน

3) **ด้านสิ่งสนับสนุนผู้เรียนในหลักสูตร** พบว่า นิสิตคาดหวังให้หลักสูตรฯ มีการจัดอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ออนไลน์ของนิสิต และมีการจัดโครงการสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับนิสิต การฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคต

4) **ด้านการบริหารหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร** พบว่า นิสิตคาดหวังให้หลักสูตรฯ เพิ่มเติมการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิตในประเด็นต่างๆ และการเกลี่ยภาระหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้เท่าเทียมกัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ความคิดเห็นและทิศทางความเป็นไปด้านหลักสูตรของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตร
สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตร พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน คือ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ เป็นหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งในเรื่องวิชาการ และทักษะการฝึกปฏิบัติ และได้รับการเอาใจใส่จากทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในหลักสูตร มีการประสานงานสร้างเครือข่าย ทั้งศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่า ทำให้นอกจากการทำงานในสายงานด้านสาธารณสุขยังสามารถทำงานในบริบทต่างๆ ที่ไม่ตรงกับสายงานหรือเป็นงานที่ต้องเรียนรู้ใหม่ได้ อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะในการใช้ชีวิตที่จำเป็นในอนาคต มีการส่งเสริมกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการศึกษาบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ทำให้บัณฑิตที่จบออกมาส่วนมากมีความสามารถที่หลากหลาย เข้ากับผู้อื่นได้ดี อ่อนน้อมถ่อมตน และเปิดรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2564 (มหาวิทยาลัยบูรพา คณะสาธารณสุขศาสตร์, 2564) โดยสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเกิดจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นในด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สุขภาพของประชากรไทย และสังคมโลกที่เปลี่ยนไป สอดรับกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยและเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ (มคอ.1) และสภาวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน โดยเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะเป็นผู้ประกอบการ และทักษะเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom's Taxonomy (วรวิทย์ จันทร์สุวรรณ, 2565) ที่ว่าการเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน และมนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หรือพฤติกรรมด้านสมอง คือ เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่างๆ 2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) หรือพฤติกรรมด้านจิตใจ และ 3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หรือพฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท คือ พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรง โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ ทั้งนี้พฤติกรรมทั้ง 3 ด้านจะต้องดำเนินไปอย่างพร้อมๆ กัน เพื่อให้เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

6.2 ความต้องการและความจำเป็นของหลักสูตรต่อแนวทางการจัดการเรียนการสอน
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลักสูตรสาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ พบว่า จากการสรุปในภาพรวม อาจกล่าวได้ว่า นอกจากแผนการเรียนของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตที่มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ได้มีความครอบคลุม และเป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จ

การศึกษาสามารถทำงานได้หลากหลายแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2564 (มหาวิทยาลัยบูรพา คณะสาธารณสุขศาสตร์, 2564) สิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน คือ การส่งเสริมและสอดแทรกทักษะที่จำเป็นต่างๆ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะด้านสุศึกษา และการส่งเสริมสุขภาพ โดยเฉพาะการฝึกทักษะ ประสบการณ์วิชาชีพในบริบทของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ด้านสหกิจศึกษาและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education : CWIE) ที่มุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะเพื่อสร้างบัณฑิตให้พร้อมสู่โลกแห่งการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาการเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ของ พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์ (2560) ที่ระบุว่า การเรียนเชิงรุก (Active Learning) ผู้เรียนสามารถที่จะสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ในขณะเดียวกันผู้สอนจะมีบทบาทเป็นเสมือนผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกัน และสอดคล้องกับการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของ รัตมี ศรีนนท์ และคณะ (2561) ที่ระบุว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำกระตุ้นหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้

6.3 ความคาดหวังต่อหลักสูตรในอนาคตและคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

ในหลักสูตร พบว่า กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต/ศิษย์เก่า และกลุ่มบัณฑิต/ศิษย์เก่า มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรให้มีลักษณะเป็นผู้มีองค์ความรู้ด้านสุสุขภาพ โดยสามารถปรับประยุกต์ใช้ความรู้กับบริบทงานที่รับผิดชอบได้อย่างดี มีการเรียนรู้และเปิดรับสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีทักษะทางด้านต่างๆ ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทักษะการทำงาน ทักษะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีบุคลิกภาพที่ดี อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคาราวะ การมีระเบียบวินัย รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ (สภาการสาธารณสุขชุมชน, 2562) คือ 1) เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ 2) เป็นผู้เรียนรู้ ฉลาดรู้ มีปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาสุขภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศ และ 3) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการในการพัฒนาสุขภาพ จัดบริการหรือกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ บูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสุขภาพของสังคม ตามบริบทของพื้นที่ สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร

บัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ (สภาการสาธารณสุขชุมชน, 2562) คือ 1) มีจิตสำนึกและจิตอาสาในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของสังคมของประชาชน 2) ประเมินสถานะทางสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ วิเคราะห์เงื่อนไข ปัจจัยสาเหตุของพฤติกรรมสุขภาพระดับบุคคล สังคม และสิ่งแวดล้อม 3) วางแผนงานโครงการภายใต้แนวคิดสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนได้อย่างเหมาะสม 4) ออกแบบกลวิธีทางสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการสื่อสารการจัดกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนชุมชน และสังคม เพื่อการจัดการสุขภาพปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะต่างๆ และเป็นไปอย่างยั่งยืน และ 5) ใช้กระบวนการวิจัยและประเมินผลเพื่อพัฒนางานสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ และยังสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program learning outcomes: PLO) (มหาวิทยาลัยบูรพา คณะสาธารณสุขศาสตร์, 2564) ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

โดยกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต/ศิษย์เก่า และกลุ่มบัณฑิต/ศิษย์เก่า คาดหวังการสนับสนุนจากหลักสูตรในเรื่องการทำความร่วมมือ (MOU) การจัดประชุมวิชาการ และการจัดอบรมที่เกี่ยวข้องกับสายงานต่างๆ ในขณะนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรฯ มีความคาดหวังต่อหลักสูตรในอนาคตในเรื่องการปรับแผนการเรียนที่เหมาะสม เน้นการปฏิบัติหรือลงสถานที่จริงในรายวิชาเรียน มีการจัดตั้งโครงการหรือสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการจัดการรับรองเรียนของนิสิตในหลักสูตรที่เป็นแบบแผนชัดเจน จะเห็นได้ว่าการทำงาน ประสบการณ์ และบริบทที่ต่างกัน จะส่งผลให้เกิดความต้องการในการสนับสนุนที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม (Social Support Theory) (อ้างถึงใน ยศตยง จันทรวงศา, 2558) ที่ว่า การที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลและกลุ่มบุคคลที่ปฏิสัมพันธ์ด้วยทางด้านอารมณ์ สังคม วัตถุ สิ่งของรวมทั้งข้อมูลข่าวสาร ผลของแรงสนับสนุนทำให้บุคคลเกิดความตระหนักสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ได้ตามความต้องการ ส่งผลให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

7. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

7.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

7.1.1 ควรนำข้อมูลและผลที่ได้ไปใช้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมศักยภาพนอกหลักสูตร

7.1.2 ควรนำข้อมูลและผลที่ได้ไปใช้เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพที่มีอยู่ในปัจจุบันและอนาคต

7.1.3 ควรนำผลที่ได้ไปเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

จากการวิจัยพบว่า ประเด็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ยังไม่ครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมาย ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่มอื่นๆ เช่น อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักเรียนผู้สมัครเข้าสอบสัมภาษณ์ในหลักสูตรฯ และกลุ่มผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ และให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีมาตรฐานในวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ที่เหมาะสมกับสถาบันอุดมศึกษาไทย

8. สรุปผลการวิจัย

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ เป็นหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ครอบคลุม ทั้งในเรื่องวิชาการ และทักษะการฝึกปฏิบัติ และได้รับการเอาใจใส่จากทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในหลักสูตร มีการประสานงานสร้างเครือข่าย ทั้งศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่า ทำให้นอกจากการทำงานในสายงานด้านสาธารณสุข ยังสามารถทำงานในบริบทต่างๆ ที่ไม่ตรงกับสายงาน หรือเป็นงานที่ต้องเรียนรู้ใหม่ได้ อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะในการใช้ชีวิตที่จำเป็นในอนาคต มีการส่งเสริมกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการศึกษ บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ทำให้บัณฑิตที่จบออกมาส่วนมากมีความสามารถที่หลากหลาย เข้ากับผู้อื่นได้ดี อ่อนน้อมถ่อมตน และเปิดรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยยังคงเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะในสถานการณ์การปัญหาสุขภาพของประชาชน ในปัจจุบัน ซึ่งมีจุดเด่นในเรื่องการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในด้านที่หลากหลาย เช่น การจัดทำโครงการ การทำวิจัย การผลิตและพัฒนาสื่อสาธารณสุขหรือนวัตกรรม และมีทักษะที่เหมาะสมกับงาน โดยสอดแทรกในวิชาเรียน และการจัดโครงการเสริมศักยภาพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะเป็นผู้ประกอบการ และทักษะเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ในขณะที่หลักสูตรในปัจจุบัน มีการบริหารจัดการที่ครอบคลุม มีความยืดหยุ่น มีการติดตามและเอาใจใส่ ทั้งจากอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ในส่วนเนื้อหาของหลักสูตรมีความมุ่งเน้น เรื่องการมอบหมายงาน การตั้งมาตรฐานการสอน เกณฑ์การพิจารณาเกรด และรูปแบบการจัดการเรียน ทั้งแบบในที่ตั้ง และการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ โดยต้องการสิ่งสนับสนุนการเรียน ทั้งอุปกรณ์การเรียน หรือการจัดโครงการเพิ่มทักษะต่างๆ ให้มีความเป็นปัจจุบัน และทันกระแสสุขภาพ

โดยคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรให้มีลักษณะเป็นผู้มีองค์ความรู้ด้านสุขภาพ ปรับประยุกต์ใช้ความรู้กับบริบทงานที่รับผิดชอบได้อย่างดี มีการเรียนรู้และเปิดรับสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีทักษะทางด้านต่างๆ ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทักษะการทำงาน ทักษะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

9. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นผลงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย โครงการวิจัยประเภทงบประมาณ
เงินรายได้ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามสัญญา
เลขที่ 03/2563

10. เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยบูรพา, กองแผนงาน. (2563). *งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ*. กองแผนงาน มหาวิทยาลัย
บูรพา, <https://planning.buu.ac.th/module/page.php?module=content/research&file=report.php>.
- มหาวิทยาลัยบูรพา, กองแผนงาน. (2564). *แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2564 – 2567 (ฉบับปัจจุบัน)*. กองแผนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา,
https://planning.buu.ac.th/module/page.php?module=menu_new/menu_link&file=%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B8%AD.html#jump3.
- มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะสาธารณสุขศาสตร์. (2564). *หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุขศึกษาและ
การส่งเสริมสุขภาพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะสาธารณสุขศาสตร์ และสภาคณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์แห่งประเทศไทย.
(2562). (ร่าง มคอ.1) *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาสาธารณสุข
ศาสตร์ (มีถุยายน 2562)*. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มหาวิทยาลัยบูรพา, งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน. (2559, ตุลาคม). *คู่มือการเสนอหลักสูตรการศึกษา
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยบูรพา, <https://service.buu.ac.th/index.php/cid-manual-form/>.
- พรทิพย์ วงศ์โพบูลย์. (2560). การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning).
วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, 8(2), 327–336.
- ยศยง จันทรวงศา. (2558). *การสนับสนุนทางสังคม ความเหมาะสมกันระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม
และความผูกพันในงาน กรณีศึกษาพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินบนสายการบินแห่งหนึ่ง
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัตมี ศรีนนท์, อุดมกฤษณ์ ศรีนนท์, วิภารัตน์ ยมดิษฐ์ และกรรณิการ์ กิจนพเกียรติ. (2561). การศึกษา
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร*, 9(2), 331–343.
- สภาการสาธารณสุขชุมชน. (2562, 12 มกราคม). *คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ (ร่าง) มาตรฐาน
คุณวุฒิระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา*. สภาการสาธารณสุขชุมชน,
<https://ccph.or.th/index.php?p=filesdownload&id=61>.

- สภาการสาธารณสุขชุมชน. (2562, 12 มกราคม). *คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์*. สภาการสาธารณสุขชุมชน, <https://ccph.or.th/index.php?p=filesdownload&id=71..>
- Armstrong, D. G. (2003). *Curriculum Today*. Merrill Prentice Hall.
- Bloom, S. B. (n.d.). *ระดับชั้นความสามารถของบลูม (Bloom's Taxonomy)*. Active Learning : Learning for All, https://web.rmutp.ac.th/woravith/?page_id=11322.
- Dewey, J. (1910). *How We Think*. D.C. Health & co., publishers.
- Frankelius, P. (2009). Questioning Two Myths in Innovation Literature. *Journal of High Technology Management Research*, 20(1), 40–51. <https://doi.org/10.1016/j.hitech.2009.02.002>
- Henson, K.T. (2001). *Curriculum Planning: Integrating Multiculturalism, Constructivism, and Education Reform* (2nd ed.). McGraw – Hill.
- Maryville, S. (1992). Entrepreneurship in the Business Curriculum. *Journal of Education for Business*, 68(1), 27–31.
- McKeown, M. (2008). *The Truth about Innovation*. Prentice Hall.
- Oliva, P.F. (2009). *Developing the Curriculum* (7th ed.). Allyn and Bacon.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. Harcourt Brace Jovanovich.
- Tanner, D, & Tanner, L.N. (1980). *Curriculum Development: Theory into Practice* (2nd ed.). Macmillan Publishing.